

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
OSNOVNI SUD U BANJOJ LUCI
Broj: 71 0 K 351524 24 K 2
DANA: 17.12.2024. godine

Pravosnažna presuda potvrđena presudom
Okružnog suda u Banjoj Luci broj 71 0 K 351524 25 Kž 2
dana 16.12.2025. godine

Osnovni sud u Banjoj Luci, sudija Dalibor Kordić, uz učešće zapisničara Branislave Adamović, u krivičnom predmetu protiv optuženog P. Š. zbog dva krivična djela "Izbjegavanje davanja izdržavanja" iz člana 192. stav 1. Krivičnog zakonika Republike Srpske, po optužnici Okružnog javnog tužilaštva Banja Luka broj: T13 0 KT 0054986 20 od dana 08.06.2021. godine, nakon održanog usmenog, glavnog i javnog pretresa zaključenog dana 12.12.2024. godine, u prisustvu okružnog javnog tužioca Tatjane Ninković i optuženog P. Š., u pratnji branioca Slavena Gostimirovića, advokata iz Banje Luke, sud je dana 17.12.2024. godine, donio i javno objavio sljedeću:

U IME REPUBLIKE SRPSKE

P R E S U D U

OPTUŽENI P. Š., sin R. i majke Lj., djevojački P., rođenog ... godine u G., nastanjen u G. , ... , JMB ... , Srbin, državljanin RS/BiH, po zanimanju dipl. inženjer arhitekture, VSS, lošeg imovnog stanja, nezaposlen, razveden, otac dvoje mlđb. djece, neosuđivan, ne vodi se drugi krivični postupak.

KRIV JE

Što je:

Za mjesec septembra, oktobar i decembar 2020. godine, te za mjesec januar, februar, mart, april, maj i juni 2021. godine, u Banjaluci, nije davao izdržavanje za svoju mlđb. djecu ... , a koju je stekao u braku sa Š. N., neplaćanjem mjesečne obaveze od po 350,00 KM za svako dijete, odnosno ukupno 700,00 KM mjesečno, na račun majke i zakonske zastupnice Š. N., a koja obaveza mu je utvrđena na osnovu pravosnažne i izvršne presude Osnovnog suda u Banjaluci, broj 71 0 P ... 15 P od 22.05.2015. godine.

Čime je, počinio dva krivična djela "Izbjegavanje davanja izdržavanja" iz člana 192. stav 1. Krivičnog zakonika Republike Srpske, pa mu sud primjenom odredbi člana 41.,43.,53. i 62. Krivičnog zakonika RS, utvrđuje

- za krivično djelo „izbjegavanje davanja izdržavanja“ iz člana 192. stav 1. Krivičnog zakonika Republike Srpske, na štetu mlđb, kaznu zatvora u trajanju od 3 mjeseca,
- za krivično djelo „izbjegavanje davanja izdržavanja“ iz člana 192. stav 1. Krivičnog zakonika Republike Srpske, na štetu mlđb, kaznu zatvora u trajanju od 3 mjeseca,

pa mu se primjenom člana 56. Krivičnog zakonika RS, izriče

USLOVNA OSUDA

Kojom mu se utvrđuje jedinstvena kazna zatvora u trajanju od 4 (četiri) mjeseca i istovremeno određuje da se utvrđena kazna neće izvršiti ukoliko optuženi u roku provjeravanja od 1 (jedne) godine, po pravosnažnosti presude, ne učini novo krivično djelo i ako u roku vremena provjeravanja izmiri dospjele, a neizmirene obaveze po pravosnažnoj presudi Osnovnog suda u Banjaluci, broj 71 0 P ... 15 P od 22.05.2015. godine u iznosu od 6.300,00 KM i ubuduće uredno davao izdržavanje.

Na osnovu člana 99. stav 1. ZKP RS optuženi je dužan platiti sudu na ime paušala iznos od 150,00 KM u roku od 30 dana po pravosnažnosti presude.

O b r a z l o ž e n j e

Okružno javno tužilaštvo u Banjoj Luci je protiv optuženog P. Š. ovom sudu podnijelo optužnicu pod brojem T13 0 KT 0054986 20 od dana 08.06.2021. godine, gdje mu je stavljeno na teret da je izvršio dva krivična djela "Izbjegavanje davanja izdržavanja" iz člana 192. stav 1. Krivičnog zakonika Republike Srpske.

Predmetnu optužnicu potvrdio je sudija za prethodno saslušanje Rješenjem od dana 09.08.2021. godine. Prilikom izjašnjenja o krivici, dana 16.09.2021. godine, pred sudijom za prethodno saslušanje optuženi se izjasnio da nije kriv.

Sud je donio presudu u ovom predmetu dana 03.02.2023. godine, ali na istu je izjavljena žalba od strane branioca optuženog, te je presuda ukinuta odlukom Okružnog suda u Banjoj Luci i predmet je vraćen na ponovno odlučivanje dana 27.06.2024. godine. Slijedeći upute Okružnog suda, sud je ponovo zakazao glavni pretres.

U ponovljenom postupku izvedeni su sljedeći dokazi optužbe: saslušana je svjedok oštećena N. Š., te izvedeni sljedeći materijalni dokazi: Zapisnik o saslušanju oštećene N. Š. od 28.05.2021. godine, Presuda Osnovnog suda u Banjaluci, broj 71 0 P ... 15 P od 22.05.2015. godine (pravosnažna dana 27.08.2015. godine), Izvod iz matične knjige rođenih na ime mldb, broj 01-200-1-60614/16 od 22.11.2016. godine, Izvod iz matične knjige rođenih na ime mldb 1, broj 01-200-1-16425/19 od 10.04.2019. godine, Izvodi sa tekućeg računa na ime Š. N., "NLB Banka" a.d. Banjaluka, za vremenski period od 10.06.2015. godine do 24.11.2020. godine brojevi 102, 119, 136, 147, 159, 1, 12, 22, 33, 45, 54, 64, 76, 87, 98, 109, 120, 6, 16, 33, 48, 52, 63, 72, 88, 100, 113, 119, 2, 6, 16, 22, 32, 45, 52, 66, 77, 87, 99, 120, 4, 16, 27, 40, 50, 60, 74, 84, 104, 119, 139, 152, 3, 21, 34, 48, 52, 73, 91, 100, 137, Valutna kartica partije za period od 01.01.2021. godine do 23.05.2021. godine na ime Š. N., "NLB Banka" a.d. Banjaluka, Evidencija o uplatama alimentacije, Izvod iz kaznene evidencije na ime Š. P., PU Banjaluka, broj 13-02/1-3-234-424/21 od 12.04.2021. godine.

Kao dokazi odbrane saslušana je svjedok Lj. Š., te je oštećena N. Š. saslušana kao svjedok odbrane, a od materijalnih dokaza odbrana je izvela: Tužba Osnovnom sudu u Banjaluci od 16.11.2020. godine, Pregled zahtjeva prinudne naplate, Ugovor o zakupu stana br. ..., od 11.08.2015. godine, Obračun plate ... d.o.o. za P. Š. za januar, februar, mart i april 2020. godine, Prijedlog za izvršenje od 11.03.2022. godine sa potvrdom prijema dokumenta, Evidencija koju je vodio optuženi za alimentaciona izdržavanja, Izvod iz jedinstvenog registra računa poslovnih subjekata od 30.1.2023. godine i Rješenje o registraciji od 31.5.2012. godine.

Okružni javni tužilac je u završnom izlaganju na glavnom pretresu izjavila da ostaje kod prethodno date završne riječi i ovde su djeca u pitanju te treba da optuženi izmiri svoje zakonske obaveze prema djeci odnosno smatra da je dokazano da je optuženi počinio krivično djelo navedeno u optužnici, da dispozicija krivičnog djela „Izbjegavanje davanja izdržavanja“ glasi ko ne plaća, a da je iz valutnih kartica vidljivo da to nije radio, da je zatvarao jednu firmu, a otvarao drugu. U konačnom traži od suda da ga ogласi krivim i da ubuduće daje izdržavanje.

Branilac optuženog je u završnom izlaganju na glavnom pretresu naveo da ne postoji umišljaj za ovo krivično djelo, a da optuženi nije u mogućnosti da vrši obavezu plaćanja, da djeci obezbjeđuje koliko može da im da, kao i da optuženi objektivno nije u mogućnosti da izvršava obaveze izdržavanja. Branilac je naveo i da sve što je svjedok oštećena rekla, odbrana misli da su olakšavajuće okolnosti.

Optuženi je u završnoj riječi naveo da se pridružuje navodima svog branioca, te da je kćerka živjela kod njega oko osam mjeseci, a da se on trudi da bude najbolji otac što može.

Krivično djelo „Izbjegavanje davanja izdržavanja“ iz člana 192. stav 1. Krivičnog zakonika Republike Srpske, propisuje se da ko ne daje izdržavanje za lice koje je po zakonu dužan da izdržava, a ta dužnost je utvrđena na osnovu izvršne sudske odluke ili izvršnog poravnjanja pred sudom ili drugim nadležnim organom, kazniće se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

Zakonski zastupnik mldb. oštećenih N. Š., bivša supruga optuženog, navela je u svom iskazu pred sudom da je sa optuženim stekla dvoje djece rođene 2011. godine i 2013. godine, da su djeca povjerena njoj, a da je utvrđeno da optuženi plaća iznos od 350,00 KM za svako dijete, da je prvi put isplata izostala 2017. godine nakon čega je opet počeo da plaća 200, 300 KM i da je u potpunosti prestao da plaća 2020. godine, te godine nije platio septembar, oktobar i decembar, cijelu 2021. godine nije uplaćivao, ni cijelu 2022. godinu. Dalje je navela da je optuženi tražio izmjenu alimentacije, ali da njoj nije dostavljena nikakva presuda, da su optuženom blokirani računi zbog alimentacije, ali da je on nakon par dana otvorio druge račune i da je stan u kojem živi sa oštećenima bračna stečevina koja je prepisana na djecu. Na glavnom pretresu, u ponovljenom postupku, dana 12.12.2024. godine, N. Š. je izjavila da joj je jako neugodno, da se situacija promjenila, ali iza njih je pakao, da je starija kćerka pretrpila stravične traume zbog njihovog odnosa, što se tiče alimentacije nije došlo do promjena, isti ne plaća alimentaciju već doprinosi kako on smatra da treba, kupovinom patika, odvođenjem djece na odmor, te navela da njoj nije više u interesu da li će on platiti ili ne, njoj su bitna djeca, prijava je podnešena prije tri četiri godine, da je ovo postupak oko prava djece, te da je ušla u postupak jer joj je rečeno od strane radnika Centra za socijalni rad da će ona zanemarivati djecu ukoliko ne traži alimentaciju.

Sud je prihvatio iskaz svjedoka N. Š. kao objektivno dat i ničim doveden u pitanje, gdje je zakonska zastupnica u svom iskazu jasno navela da optuženi nije plaćao alimentaciju, za septembar, oktobar i decembar 2020. godine i cijelu 2021. godinu kako je navla, ista ne spori da je ranije optuženi povremeno plaćao ali da se to ne odnosi na period u optužnici. Prilog ovome da zakonski zastupnik govori istinu predstavljaju pismeni materijalni dokazi vezano za evidenciju o uplatama alimentacije koja je uložena u spis. Dakle, iz ovih iskaza jasno je da optuženi nije plaćao alimentaciju za mldb. kćerke, a bio je dužan da plaća, jer je obavezan pravosnažnom sudskom presudom. Naprijed navedeno je vidljivo i iz Evidencije o uplatama alimentacija iz koje je vidljivo da optuženi u mjesecima septembar, oktobar i decembar 2020. godine nije vršio uplate, iz valutne kartice partije za period od 01.01.2021. godine do 23.05.2021. godine vidljivo je da u mjesecima januar, februar, mart, april i maj 2021. godine nije bilo uplata od strane optuženog na bankovni račun zakonske zastupnice oštećenih, te je i u ponovljenom postupku, zakonska zastupnica oštećenih je pozvana na glavni pretres i na glavnom

pretresu potvrdila da optuženi ne daje za alimentaciju odnosno ne plaća alimentaciju, iako im povremeno nešto kupuje.

Svjedok odbrane Lj. Š. je na glavnom pretresu izjavila da je odnos njenog sina sa kćerkama dobar, te da ga one vole, te da dolaze svakih 15 dana kod oca u posjetu i da budu često, i da ona kao baka pomaže svom sinu i da on plaća koliko god može te da on pokušava da nešto radi u Italiji te da nije izbjegavao plaćanje alimentacije i da će platiti čim se za to stvore finansijski uslovi.

Sud nije prihvatio iskaz ove svjedokinje kao objektivna obzirom da je se radi o majci optuženog te da je istoj u interesu da se optuženi oslobodi od odgovornosti za djela koja mu se stavljaju na teret, pri tome ova svjedokinja nije jasno ni precizirala kada su vršene uplate od strane optuženog i da li se odnosi na period iz optužnice, nego je samo istakla da optuženi nema finansijskih sredstava za plaćanje, te da se isti pokušava zaposliti u Italiji što optuženog ne oslobađa od obaveze plaćanja alimentacije za maloljetnu djecu propisane zakonom.

Iz Obračuna plate... d.o.o. za P. Š. za januar, februar, mart i april 2020. godine proizilazi da je optuženom za mjesec januar 2020. godine isplaćena plata u iznosu od 539,16 KM, za mjesec februar 2020. godine isplaćena plata u iznosu od 539,16 KM, za mjesec mart 2020. godine 539,16 KM i za mjesec april 2020. godine isplaćena plata u iznosu od 558,41. Dakle, optuženi je primao platu za navedeni period odnosno za 2020. godinu.

Iz izvoda iz matične knjige rođenih na ime mldb i mldm 1 utvrđeno je da su optuženi i N. Š. u braku stekli dvoje zajedničke djece. Uvidom u presudu Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 P ... 15 P od 22.05.2015. godine, pravosnažna 27.08.2015. godine, utvrđeno da je brak između optuženog i zakonske zastupnice oštećenih razveden, da su zajednička maloljetna djeca povjerena na zaštitu i vaspitanje majci i da je ovom presudom određena obaveza optuženog da doprinosi izdržavanju zajedničke maloljetne djece plaćanjem za svako dijete iznosa od po 350,00 KM mjesečno i to uplatom na bankovni račun majke N. Š., svakog 1-10. u mjesecu, počevši od dana donošenja ove odluke pa dok za to budu postojali zakonom propisani uslovi, odnosno do drugačije odluke suda o izdržavanju.

Nakon svestrane, detaljne i savjesne ocjene svih izvedenih dokaza kako pojedinačno tako i u njihovoj međusobnoj vezi u smislu odredbe člana 295. stav 2. u vezi sa članom 13. ZKP RS, sud je van svake razumne sumnje utvrdio da je optuženi P. Š. počinio predmetno krivično djelo, odnosno da optuženi P. Š. nije davao izdržavanje na ime zakonskog izdržavanja mldb i mldb 1 mjesečne iznose od po 350,00 KM za svako dijete za period koji je naveden u optužnici, te iz provedenih dokaza i saslušanih svjedoka je vidljivo da optuženi nije postupio po Presudi Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 P ... 15 P od 22.05.2015. godine, a bio je dužan da to učini. U ovom postupku odbrana se fokusirala na to da on nije izbjegavao obavezu plaćanja izdržavanja, već da nije bio u mogućnosti da istu plaća, što je branilac optuženog potvrdio i u završnoj riječi rekavši da optuženi isključivo iz objektivnih razloga ne plaća svoju obavezu, čime su potvrđeni navodi optužnice.

Prema odredbama Porodičnog zakona Republike Srpske, roditelji su prvenstveno obavezni da izdržavaju maloljetnu djecu, a ta obaveza može se nastaviti i nakon punoljetstva, a najdalje do navršene 26. godine ako se djeca nalaze na redovnom školovanju, osim ako redovno školovanje nije u tom vremenu završeno iz opravdanih razloga, ili ako je punoljetno dijete nesposobno za rad zbog bolesti, fizičkih ili psihičkih nedostataka sve dok ta nesposobnost traje. Iz provedenih dokaza na glavnom pretresu je utvrđeno da optuženi nije davao na ime izdržavanja za period naveden u optužnici, a što je potvrdila zakonska zastupnica mldb. djece N. Š., te je sud izvršio uvid u Valutne kartice da nije bilo uplata, a odbrana nije ni sporila da on nije plaćao alimentaciju za taj period, nego je sprila da on nije mogao da plaća iz finansijskih razloga, tj. da nije imao sredstava da istu plaća.

U ponovljenom postupku je saslušavana zakonska zastupnica mldb. oštećenih koja je ponovo izjavila da optuženi ne plaća alimentaciju, kako je to utvrđeno po pravosnažnoj presudi od 22.05.2015. godine. Iako je odbrana navela da on nema mogućnosti za plaćanje nisu pruženi konkretni dokazi u smislu da optuženi ne može da privređuje za život. Dakle, isti je dužan da ispunjava zakonsku obavezu prema svojoj mldb. djeci, a bilo kakva povremena davanja mimo alimentacije, u smislu kupovanja obuće ili odjeće ili odlazak na zimovanje ili ljetovanje, isti se imaju smatrati poklonima. Formalno navođenje da optuženi nije u mogućnosti da plaća izdržavanje bez ikakvih dokaza ne oslobađa optuženog da svoju obavezu ispunjava na zakonom propisan način.

Sud je utvrdio da je P. Š. počinio predmetno krivično djelo postupajući sa direktnim umišljajem, pri čemu je htio i radnju i zabranjenu posljedicu. Optuženi je u vrijeme preduzimanja radnji izvršenja bio uračunljiv, jer se u toku postupka nisu pojavile činjenice ni okolnosti koje bi navele sud na suprotan zaključak.

U skladu sa članom 52. stav 1. KZ RS cijeneći sve olakšavajuće i otežavajuće okolnosti sud je od olakšavajućih okolnosti cijenio to što optuženi nije ranije osuđivan, da je nezaposlen i da je lošeg imovnog stanja, dok od otežavajućih okolnosti sud na strani optuženog nije pronašao niti jednu.

Pri izboru vrste i visine krivičnopravne sankcije, sud je imao u vidu propisanu kaznu za krivično "Izbjegavanje davanja izdržavanja" iz člana 192. stav 1. Krivičnog zakonika Republike Srpske, te je shodno naprijed navedenim olakšavajućim i otežavajućim okolnostima, optuženom izrekao jedinstvenu uslovnu osudu kojom mu se utvrđuje kazna zatvora u trajanju od 4 (četiri) mjeseca i istovremeno određuje da se utvrđena kazna neće izvršiti ukoliko optuženi u roku od 1 (jedne) godine po pravosnažnosti presude, ne učini novo krivično djelo i ako u roku vremena provjeravanja izmiri dospjele, a neizmirene obaveze po pravosnažnoj presudi Osnovnog suda u Banjaluci, broj 71 0 P ... 15 P od 22.05.2015. godine u iznosu od 6.300,00 KM i ubuduće uredno davao izdržavanje.

Sud smatra da je izrečena uslovna osuda adekvatna krivična sankcija, s obzirom na prirodu i težinu krivičnog djela, svih okolnosti pod kojima je djelo učinjeno, kao i ličnosti optuženog. Takođe, sud smatra da izrečena sankcija odgovara kako stepenu društvene opasnosti učinjenog djela, tako i stepenu krivične odgovornosti optuženog, te da se izricanjem navedene kazne postiže svrha sprečavanja vršenja krivičnih djela, kako s aspekta generalne, tako i s aspekta specijalne prevencije.

Na osnovu člana 99. stav 1. ZKP RS optuženi je dužan platiti sudu na ime paušala iznos od 150,00 KM u roku od 30 dana po pravosnažnosti presude.

ZAPISNIČAR
Branislava Adamović

SUDIJA
Dalibor Kordić

PRAVNA POUKA: Protiv ove presude stranke mogu izjaviti žalbu Okružnom sudu u Banjoj Luci u roku od 15 dana od dana njenog prijema, koja se predaje putem ovog suda.